

açar

isim Anahtar. Sn. **açkıkç**.

açkıkç

1. *isim* Anahtar.
2. Açacak.

adaş (I)

isim Dost, arkadaş, kardeş.

adaş (II)

isim Aynı isimde olan, hemnam.

ağa

isim Ağabey, büyük erkek kardeş.

ağarmak

fiil Beyazlaşmak.

ağı

isim Zehir. / *Kötü söyleme eşine, ağı katar aşına - Atasözü*

ağılmak

fiil Zehirlemek.

ağılanmak

fiil Zehirlenmek.

ağu

isim = **ağı**

ak ayı

isim Kutup ayısı.

aka

isim = **ağa**.

akça

isim = **akçe**

akçe

1. *isim* Para. Ak akçe kara gün içindir. - Atasözü.

aktarmak (I)

fiil Aramak, araştırmak, karıştırmak.

aktarmak (II)

1. *fiil* Bir şeyi bir yerden veya bir kaptan başka bir yere veya kaba geçirmek, dökmek. Sn. **kuymak, kotarmak**.

2. Bir şeyi altüst etmek, çevirmek, döndürmek ya da devirmek. / *Toprağı aktarmak*. Bellemek.

3. Tercüme etmek, çevirmek. Sn. **evirmek**.

4. Yerini değiştirmek, yerinin değişmesine sebep olmak.

alkış

1. *isim* Teşekkür, minnet.
2. Övgü, sena.

alkışlamak**almaşmak**

1. *fiil* Yerini almak, yerine geçmek. / *Orun almaşmak*. Yer değiştirmek.
2. *fiil* Transfer olmak.

almaştırmak

fiil Değiştirmek, değiş tokuş etmek, takas etmek. / *Fikir almaştırmak*. Fikir alışverişinde bulunmak. Sn. **alışmak**.

an

isim Anlayış, idrak, bilinç, kavrama, akıl.

apak

sıfat Bembeyaz.

arık (I)

sıfat Zayıf, sıksa, cılız / *Arık, zayıf bir buzağı kuyruğunu sallayarak gidiyordu. - M. Ş. Esendal*

arık (II)

isim Dere, su hendeği, sulama kanalı, dren. / *Arıkta çimdim de geldim diye fışıldadı. - C. Uçuk*

ark

isim = **arık (II)**

armak

fiil Yorulmak.

artık

1. *sıfat* Fazla.
2. *zarf* Fazla; gereğinden, alışılmıştan çok.

aşıkmaq

fiil Acele etmek. Sn. **ivmek**.

avlak

isim Avı fazla olan, av avlanan yer.

ayağa durmak

fiil = **durmak X.**

ayakyolu

isim Hela, tuvalet, abdesthane.

aydın

1. *isim* Ay ışığı, mehtap.
2. *sıfat* Ay ışığının aydınlattığı, aydınlık. -- *gece.*
3. Net, aşikâr, açık, aydınlık.

aylanmak

1. *fiil* Dolanmak, dolaşmak, gezmek.
2. Kendi etrafında dönmek.
3. *-den* Pervane olmak, kurban olmak. / *Şehla gözlerinden aylanayım.*

azışmak

1. *fiil* Yolunu kaybetmek, yoldan çıkmak.
2. Birbirini kaybetmek.
3. Yanılmak.

azmak

1. *fiil* Yolunu kaybetmek. Sn. **azışmak.**
2. *mec.* Yoldan çıkmak, kötü yola girmek.

bala

isim Yavru, çocuk.

başarmak

fiil İdare etmek, yönetmek.

başçı

isim Reis, başkan, şef*fiil* Sn. **başlık.**

başkarmak

fiil = **başarmak.**

başlamak

fiil Liderlik etmek, kılavuzluk etmek, başta olmak.

bay

sıfat Zengin, *ganisim* / *Bana gelsin yoksul olan bay ola.* - *Yunus Emre.* Sn. **varlı.**

baymak

fiil Zenginleşmek, zengin olmak. Sn. **baylaşmak, bay olmak, bay kılınmak.** / *Kadir Tanrı vermeyince er bayımaz - Dede Korkut Kitabı*

belek

isim Hediye, armağan. -- *düzmek* hediye hazırlamak. Sn. **sıylık, tartık.**

belemek

1. *fiil* Sarmak, sarmalamak.
2. Paketlemek.

bet

1. *isim* Yüzf.
2. Sayfa.

beti

1. *isim* Yazı, her türlü yazma.
2. Kitabe, yazıt.
3. Mektup.
4. Muska.

betik

isim = **beti.**

betimek

fiil Yazmak.

bezgek

isim Sıtma.

bıkın

1. *isim* Kaburga.
2. Gövdenin yan tarafı, böğür.
3. Fileto.

bıldır

zarf Geçen yıl, bir yıl önce. / *Bıldırдан beri tembel, ağır gölgelerin sessizce dolaştığı yolları aceleci şekiller doldürmüş.* - *R. H. Karay*

birge

zarf Beraber, birlikte.

biti

isim = **beti.**

bitig

isim = **beti.**

bitik

isim = beti.

biyici

isim Rakkas, rakkase, dansöz, dansör. Sn.

biyci.**biyimek**

fiil Dans etmek, raksetmek. Sn. **biylemek.**

biylemek

fiil Dans etmek, raksetmek. Sn. **biyimek.**

bota

isim Deve yavrusu.

boydak

sıfat Bekâr.

böğ

1. *isim* Kurt örümceklerinden tarantulaya benzer bir örümcek (*Lycosa singoriensis*).

2. Herhangi büyük ve zehirli örümcek.

börü

isim Kurt (*Canis lupus*). Sn. **kaşkır.**

böy

isim = böğ.

böy

isim = böğ.

bukağı

isim Pranga.

bulak

isim Kaynak, pınar, çeşme.

buyruk

isim Emir.

buyurmak

fiil Emretmek.

büğrü

isim Kambur.

bürümcük

1. *isim* Çarşaf, kara çarşaf, örtü.

çağdaş

sıfat Muasır, zamandaş.

çağrı

isim Davet.

çapar

isim Kurye, ulak.

çapmak (I)

1. *fiil* Koşturmak, hızla koşmak, aceleyle koşmak. Sn. **yelmek.**

2. *fiil* -i Dört nala koşturmak. / *Atını çapararak gitti.*

3. *fiil* -e Akın etmek, saldırmak.

çapmak (II)

1. *fiil* -i Balta, satır ya da kılıçla kesmek. / *Elindeki balta ile meşeyi çaptı.*

2. -e Kesici bir aletle vurmak. / *Rakibin sol koluna kılıç çaptı.*

çın

1. *sıfat* Gerçek, hakiki, reel.

2. Samimi, içten.

çınlık

1. *isim* Gerçeklik, doğruluk, hakikat.

2. Samimiyet, içtenlik.

çokku (>çoku)**çokmak(>çomar)****çokmar (>çomar)****çokumak**

fiil Gagalamak.

Çolpan

isim Venüs, Çoban Yıldızı, Zühre.

demirkazık

1. *isim* Kutupyıldızı.

2. Kuzey, şimâl, kutupyıldızı taraf.

dilmaç

isim Tercüman, çevirmen.

dilmaçlık

isim Tercümanlık, çevirmenlik.

dirlik

isim Hayat, yaşam. Sn. **durmuş**.

dumağı

isim Nezle, zükam, soğuk algınlığı, nazofarenjit.

durmuş

isim Hayat, yaşam.

edik

1. *isim* Çizme, bot.
2. Kısa çizme.

edik

isim Kısa çizme.

em

isim Çare, ilaç, deva.

emci

isim Doktor, tabip.

emlemek

1. *fiil* Tedavi etmek. Sn. **sağaltmak**.
2. İlaç vermek.
3. Çare olmak.

erincek

sıfat Tembел, üşenen. Sn. **eringeç**.

erinmek

fiil Üşenmek.

erk

i. İrade.

erkin

1. *sıfat* Özgür, hür, azat.
2. *sıfat* Serbest.

erkinlik

i. Özgürlük, hürriyet, azatlık.

erkli

1. *sıfat* İradeli, irade sahibi.
2. *sıfat* Özgür.

erteyaz

isim İlkbahar. Sn. **göklem**.

evirmek

1. *fiil* Çevirmek, altüst etmek.

2. Tercüme etmek.

geneş

1. *isim* Öğüt, nasihat.
2. Danışma, müşavere, konsültasyon.
3. *isim* Konsül, kurul.

geneşçi

isim Danışman, müşavir.

geneşli

sıfat Üzerinde düşünülmüş, danışılmış.

geneşmek

fiil Danışmak, istişare etmek.

geneşsiz

1. *sıfat* Danışmasız, tartışmasız.
2. Tavsiyesiz.

göğermek

1. *fiil* Yeşillenmek.
2. Mavileşmek.

gökkutan

isim Balıkçıl, gri balıkçıl (*Ardea cinerea*).
Sn. **Kutan**.

göklem

isim Ağaçların çiçek açtığı dönem, ilkbahar.

göklemek

fiil Ağaçlar çiçeklenmek, yeşermek. Sn.

göğermek 1.

göydürgü

isim Şarbon, antraks.

gözöldürük

isim At gözlüğü.

günbatır

isim Güneşin battığı yön, batı, garp. Sn.
batı, günbatısı.

gündoğar

isim Güneşin doğduğu yön, doğu, şark. Sn.
gündoğusu.

güney

isim Herhangi bir şeyin güneş gören yüzü, güneş alan yer.

günorta

1. *isim* Güney.
2. Öğle vakti.

güz

isim Sonbahar.

haçan

zarf Ne zaman? Sn. **haçağ.**

hamı

1. *sıfat* Bütün, tüm, her. Sn. **varca, varlık, var.**

2. zm. Herkes. Sn. **herkim, var kişi.**

hamısı

zm. Hepsi, cümlesi, tümü. Sn. **varcası, varı, varlığı.**

handa

zarf Nerede, hangi yerde? Sn. **harada.**

hansı

zarf Hangisi?

he

ünl. Evet.

ır

isim Şarkı, türkü, terâne.

ırak

sıfat Uzak. / *Gözden ırak olan gönülden de ırak olur* - Atasözü

ıraklık

1. *isim* Mesafe, uzaklık.
2. Uzunluk.

ıramak

fiil Uzaklaşmak. Sn. **ıraklaşmak,**

ıraklamak.**ıratmak**

fiil Uzaklaştırmak. Sn. **ıraklaştırmak.**

ırcı

isim Şarkıcı, muganni, hanende. Sn. **küycü,**

ırlayıcı.**ırlamak**

fiil Şarkı söylemek. / *Bu çocuk kafilesi*

'Allah Deyü Deyü' ilahisini cumhurca ırlayarak yola düzüldüler. - Y. K. Beyatlı

kaçan

zarf = **haçan.**

kakırık

isim Balgam.

kakırmak

fiil Balgam çıkarmak.

kamu

sıfat = **hamı.**
zm. = **hamı.**

kande

zarf = **handa**

kansı

zarf = **hansı.**

karakçı

isim Haydut, yol kesen.

kargımak

fiil Lanetlemek, beddua etmek.

kargış

isim Beddua, lanet.

kayçı

isim Makas.

keyin

1. *zarf* Sonra.
2. *isim* Arka.

konç

isim Ayağa giyilen nesnelerin bileğin yukarısında kalan bölümü.

konur

isim Kahverengi, kestane rengi.

koşun

1. *isim* Ordu.
2. Askeri birlik.

koyuncu

isim Çoban.

kulan

isim = **kulun**.

kulun

1. *isim* At ve eşek yavrusu, tay.
2. Yaban eşiği (*Equus hemionus*).

kuz

isim = **kuzey**.

kuzay

isim = **kuzey**.

kuzey

isim Herhangi bir şeyin güneş görmeyen yüzü, güneş görmeyen yer. Sn. **kuz**.

nice (I)

zarf Ne kadar, kaç?

nice (II)

zarf Nasıl? Sn. **nite**.

niceye

Ne fiyata, kaç, ne kadara?

niçe zarf = **nice (I)**.

nite

zarf Nasıl? Sn. **nice (II)**.

on (I)

1. *sıfat* Sağ taraf.
2. Doğru.

on (II)

isim Gerçeklik, hakikat. / *Onum mu düşüm mü?* Gerçek mi yoksa hayal mi?

onay

sıfat Kolay.

onaylık

isim Kolaylık, rahatlık.

onaysız

sıfat Namünasip, garip, utanç verici.

onmak

fiil Düzelmek, iyileşmek, iyi olmak.

onulmak

fiil İyileşmek. / *El yarası onulur, dil yarası*

onulmaz - atasözü

ornamak

fiil Yerleşmek. Sn. **ornaşmak, ornalaşmak**.

ornaştırma

fiil Yerleştirmek, konumlandırmak. Sn. **ornaştırma**.

orun -rnu

1. *isim* Yer, makam. / *Ornunda durmak*. Olduğu yerde kalmak. / *Orun almak*. Yer almak, yer tutmak.
2. Makam, mevki, mansıp, mesnet.

orunbasar

1. *isim* Asistan.
2. Muavin.
3. Müsteşar.

orunduk

isim Tekli koltuk.

orunluk

isim = **orunduk**.

öğrenmek

fiil -e Alışmak. Sn. **öğreşmek**.

ökünç

isim Pişmanlık, nedâmet.

ökünçlü

sıfat Pişmanlık duyulması, pişman olunması; hazin.

ökünen

sıfat Pişman, pişmanlık duyan. Sn.

ökünücü.

ökünmek

fiil Pişman olmak.

ön

isim Renk. Sn. **tüs**.

ör

1. *isim* Yükselti, tepe. *Öre yürümek* inkişaf etmek.
2. *sıfat* Yüksek.

öre

zarf Yukarı.

örlemek

fiil Yükselmek.

örü durmak

fiil = durmak **X**.

örünmek

fiil Kalkmak, dikelmek, erekte olmak.

ötkün

sıfat = ötkür.

ötküncü

1. *sıfat* Geçici.
2. Fâni, gelip geçici.

ötkür

1. *sıfat* Keskin. Sn. **ötkün, iti**.
2. mec. Keskin zekalı, yüksek idraka sahip
3. mec. Tesir edici söz, ilaç vs.
4. mec. İyi gören. / *O ötkür gözlerini bana dikti.*

ötmek

1. *fiil* Geçmek, mürur etmek.
2. Ölmek, göçmek, candan geçmek.

ötmüş

isim Geçmiş, mazi.

ötümlü

sıfat Geçişli.

ötümsüz

sıfat Geçişsiz.

ötünç

isim Rica, istek, talep.

ötünmek

fiil Rica etmek, dilemek. / *Ötünürüm*. Rica ediyorum, lütfen.

öykünmek

fiil -e Taklit etmek, özenmek. / *Acep sevdalar var başında ki kendini deryaya öykündürür havsalarda...*

özge

sıfat Başka. / *Leyla bir özge candır, kara*

gözlü ceylandır. - Vecdi Bingöl / Haktan özge nesne yoktur, gayrıdan ümidi kes - Hüdayi

salkın

sıfat Serin.

sekizayak

isim Ahtapot.

sındırmak

fiil Kırmak.

sınmak

fiil Kırılmak.

sungur

isim Şahin, doğan (*Falco*).

süzük

sıfat Saf, temiz, arı, halis.

tebene

isim Çuvaldız. Sn. **temen, biz**.

tölemek

fiil Ödemek.

tüs

isim Renk.

uruk

1. *isim* Döl, tohum.
2. Hısım, akraba.
3. *isim* Boy, tayfa, kavim.

uyat

isim Hicap, utanç, utanma, ar, haya.

uyatsız

sıfat Utanmasız, utanmaz, edepsiz, arsız.

ün

isim Ses, insan sesi.

ürün

isim Beyaz. Sn. **ak**.

üzmek

fiil Kırmak, koparmak. / *Gönlünü üzmek*. Gönlünü kırmak.

üzülmek

fiil Kopmak, kırılmak. / *İp üzüldü*. İp koptu.

varlı

sıfat = bay

yağı

isim Düşman, hasım. / *Yağı basar, uğru çapar, tek başıma barınmam, ölüürüm.* - M. Ş. Esendal

yarık

1. *isim* Işık, nur.
2. *sıfat* Aydınlık.

yay (I)

isim Yaz.

yeğni

sıfat Hafif, ağır olmayan. / *Erin ağrın yeğnisin at bilir.* - *Dede Korkut Kitabı* Sn.

yenil.**yelmek**

1. *fiil* Koşmak, şıtap etmek, acele yürümek, esmek. / *Bazılar yele yele geçe ve bazılar yürüyü yürüyü geçeler.*

2. (Hayvan) tırıs gitmek, eşkin yürümek, hızlıca yürümek.

yen

isim Giysi kolu. / *Yenleri dürmek.* Kollarını sıyırmak.

yenil

sıfat Hafif, ağır olmayan. Sn. **yeğni.**

yır

isim = ır

yırcı

isim = ırcı

yırlamak

fiil = ırlamak

yolbaşçı

isim Lider, önder.

yuğmak

fiil = yumak.

yumak

fiil Yıkamak.

yumuş

1. *isim* İş.
2. Görev, vazife.
3. *isim* Hizmet.

yundu

isim Kirlı su, atık su, lağım suyu, bulaşık suyu.

yuymak

fiil = yumak.

yuyucu

1. *isim* Yıkayıcı.
2. Gassal, ölü yıkayıcı. Sn. **ölü yuyucu.**
3. *sıfat* Yıkayan.

yuyundu

isim = yundu.

yuyuntu

isim = yundu.

yüğrük

sıfat Hızlı koşan, iyi koşan.

yüğürmek

fiil Koşmak.

yükünmek

fiil Dizlerin üstüne çökmek.